

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego M.D.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 4 czerwca 2020 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu

UZASADNIENIE

M.D. w piśmie z 14 maja 2020 r. sformułował skargę w związku z wyborami prezydenckim, którą określił także jako „protest” przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jak i przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Uzasadniając pismo wyjaśnił, że pozbawiono go czynnego prawa wyborczego i uniemożliwiono wybór Prezydenta RP w dniu 10 maja 2020 r., czym naruszono szereg przepisów, również prawa karnego. W piśmie Skarżący domagał się wyłączenia spod orzekania „wszystkich osób”, które

umieściły oświadczenie z 11 maja 2020 r. na stronie internetowej Sądu Najwyższego, przy czym nie sprecyzował kogo wniosek dotyczy. Skarżący zawiadamia również o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 231 k.k., ale nie podaje kto konkretnie miałby się go dopuścić.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, przedstawiając swoje stanowisko w sprawie, poinformował, że głosowanie w wyborach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 10 maja 2020 r. nie odbyło się. Stwierdził, że brak było możliwości głosowania oraz podstaw do sporządzenia i przekazania Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Sądowi Najwyższemu sprawozdania z wyborów, zaś sam proces wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej został zakończony uchwałą PKW nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP. Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez rozpoznania z uwagi na brak podstawy do jego wniesienia.

Prokurator Generalny, wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Wskazał, iż nie spełnia on warunków określonych w art. 321 § 1 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, ze zm.; dalej: k.wyb.), gdyż wybory nie odbyły się 10 maja 2020 r. co skutkowało tym, że nie podano wyników wyborów do publicznej wiadomości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 w związku z ust. 1 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta RP oraz warunki ważności tych wyborów określa Kodeks wyborczy.

Według art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej

operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Termin określony w art. 321 § 1 k.wyb. jest terminem zawitym. Zaczyna on biec od następnego dnia po publikacji w „Dzienniku Ustaw” obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 23 października 1995 r., III SW 8/95).

Protest złożony przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości jest przedwczesny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2011 r., III SW 12/11, dotyczące terminu do wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu).

Art. 322 § 1 k.wyb. stanowi z kolei, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności niniejszej sprawy, należało uznać, że protest M.D. został wniesiony przed rozpoczęciem biegu terminu do jego wniesienia (tj. przed dniem ogłoszenia wyniku wyborów na Prezydenta RP), czyli z naruszeniem terminu przewidzianego w art. 321 § 1 k.wyb.

Państwowa Komisja Wyborcza 10 maja 2020 r. podjęła uchwałę nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP. W uchwale tej stwierdzono, że w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. brak było możliwości głosowania na kandydatów, a okoliczność ta jest równoważna w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów.

W tej sytuacji, w związku z nieprzeprowadzeniem 10 maja 2020 r. głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta RP, Państwowa Komisja Wyborcza nie mogła dotychczas stwierdzić wyniku wyborów na Prezydenta RP (art. 317 § 1 k.wyb.), ani tym bardziej podać wyników głosowania i wyniku tych wyborów do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia opublikowanego w „Dzienniku Ustaw” (art. 318 § 1 i 3 k.wyb.).

Oceny tej nie zmienia ogłoszenie 1 czerwca 2020 r. w „Dzienniku Ustaw”, poz. 967, uchwały PKW nr 129/2020 z 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia

braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W uchwale tej PKW nie podała bowiem wyników wyborów do publicznej wiadomości, czego wymaga art. 321 § 1 k.wyb. dla otwarcia terminu do wnoszenia protestów, ale stwierdziła okoliczności faktyczne w postaci braku możliwości głosowania na kandydatów w dniu 10 maja 2020 r. (§ 1). W świetle powyższego publikacja uchwały PKW nr 129/2020 z 10 maja 2020 r. w „Dzienniku Ustaw” nie prowadzi do otwarcia terminu do wnoszenia protestów.

Oznacza to, że protest – jako wniesiony przed podaniem wyniku wyborów na Prezydenta RP do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą – jest przedwczesny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., pozostawił protest bez dalszego biegu.